

Právnička Hamplová: Bude Ústava a zákony platit jen na příkaz nebo objednávku shora?

- CZ24 News | 15. prosince 2021

ČESKO: Co mají společné ministerská opatření a jmenování ministra nové vlády

V posledních měsících jsme svědky zajímavého úkazu. Tam, kde se to hodí, politikové neberou na právo ohled, a v zájmu svých názorů neváhají pošlapat dokonce Ústavu, Listinu základních práv a svobod i zákony samé. Až soudy jim musí tvrdě připomínat, kde jsou jejich rozhodovací meze. Svědčí o tom desítky zrušených opatření, která se vymykala nejen právu, ale i zdravému rozumu. A další zrušení jsou na cestě, protože současnou bezdůvodnou segregaci zdravých lidí na dvě kategorie ani povinné očkování nikdo nemůže myslet vážně. Ale pokusili se o to. Proč?

To krásně shrnula ministryně financí končící vlády, a bez jakýchkoliv zábran přiznala, že prostřednictvím omezujících vládních opatření se bude tak dlouho zneprůjemňovat jedné skupině občanů život, až se začnou chovat tak, jak si vláda přeje. Tedy v přímém přenosu, bez uzardění, naopak téměř hrdě přiznala, že omezující právní předpisy jsou přijímány proto, aby šikanovaly jednu skupinu občanů bez ohledu na to, zda to je či není zákonné.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Tedy politikové nakládají s naším právním řádem jako s kusem hadru, ze kterého použít jen to, co se jim právě hodí, a to, co se jim nehodí, hodí do kanálu. Právní normy netvoří proto, aby dali stejná pravidla všem, ale určitou skupinu lidí šikanovali. A do třetice všeho dobrého, když dostanou po prstech od soudu, oklepou se, a přijmout právní normu ještě horší. Tedy pohrdají i justici, a svými postupy se jí dokonce skrytě vysmívají.

A zde nemohu dělat příliš rozdíly ani mezi koalicí, opozicí, protože až na výjimky proti neuvěřitelnému nakládání s právem v posledním roce a půl nebylo žádná jména příliš slyšet. Tedy ono znásilňování práva politikou nezpůsobilo žádnou bouři v parlamentu, i když by to člověk čekal.

Ale náhle je tu zvrát.

Právo a justice, kterými politikové v novodobých demokratických dějinách historicky nevidaně pohrdají, které bez uzardění nerespektují, a které zneužívají k bezprecedentnímu nátlaku pro plnění svých politických zájmů, je náhle žádáno o pomoc. O řešení. A tam, kde bychom se bez práva a justice měli obejít, od nich čekáme záchranu.

Designovaný premiér Petr Fiala se vyjádřil, že bude nucen podat kompetenční žalobu k Ústavnímu soudu, pokud prezident Miloš Zeman nejmenuje všechny ministry nové vlády, v daném případě ministra zahraničí. Právo a Ústavní soud mají náhle vstoupit do děje tam, kde to politikové potřebují, protože to sami „nedávají“, a jednání prezidenta se jim nelíbí. Zapomeňme na jména, a přemýšlejme.

Jak prezident, tak premiér, mají svá práva, přičemž v některých ohledech je jejich realizace postavena i na zvyklostech. Ústava neupravuje slovo do slova vše – ostatně to dokáže málokterá právní norma. Pak se ovšem může stát, a nebývá to v právu nijak neobvyklé, že v mezích zákonného textu si každý vykládá znění tak trochu po svém, protože to znění onen dvojí výklad umožňuje. Je to případ i jmenování vlády. Ano, je to zvyklost, premiér má právo to očekávat, ale to očekávání se nemusí naplnit vždy. V případě, že prezident vysloví své výhrady, a určité jméno jmenovat odmítne, podle mého názoru mu to nelze odpírat. Nelze podle mého názoru dosáhnout toho, a to ani formou kompetenční žaloby, aby prezident byl povinen bezmyšlenkovitě jmenovat kohokoliv, koho mu předseda vlády navrhne. Nehodnotím obsah jeho rozhodování, ale v obecné rovině si skutečně myslím, že prezident má právo, byť v kontextu s oněmi zvyklostmi výjimečně, na svůj názor vůči konkrétní osobě.

Pokud myslel Petr Fiala vážně to, že by podal kompetenční žalobu, bude to poprvé v historii. **Kompetenční žaloba je ale podle mého názoru zbytečně konfrontační, protože právo zcela zbytečně zatahuje do politiky.** Právo má ve společnosti svou roli (která je paradoxně v tuto dobu tvrdě pošlapávána), ale mezi tu roli rozhodně nepatří nahrazovat projev vůle v čistě politických otázkách. Což jmenování ministra je – není to právo v jeho podstatě, ale je to čistě politika. **Dovolím si předjít, že Ústavní soud s příkazováním prezidentovi jmenovat konkrétní ministry nebude chtít mít nic společného.** A sama se k tomuto názoru přikláním. Musí si to vyřešit politikové, protože to je politika.

Ústavní soud se tomu bude bránit zcela logicky – neměl by totiž jednoduchou pozici, ostatně už sám avizoval, že rozhodovat by mohl až několik měsíců. Ta pozice by nebyla snadná proto, že kdyby se Ústavní soud postavil za výklad Petra Fialy, že prezident ministra jmenovat musí, de facto by ministra zahraničí jmenoval Ústavní soud namísto prezidenta, což nevím, zda by přímo chtěl, a pokud by ani tak prezident Zeman tento názor nerespektoval, a akt jmenování neprovedl, nevím, kdo by tento akt nahradil. Podle mého názoru tedy není kompetenční žaloba žádným řešením. Tedy druhým motivem k zamítnutí kompetenční žaloby ze strany Ústavního soudu by mohlo být to, že nebude chtít vytvořit neřešitelnou situaci.

Podle mého názoru by ze strany premiéra Fialy mělo následovat hluboké zamyšlení v tom smyslu, zda je kompetenční žaloba poprvé v historii České republiky tím správným řešením. Protože ji taky může prohrát. A začínat výkon funkce premiéra něčím podobným by asi nebylo právě šťastné.

Naopak by se dobře zapsal, kdyby jako premiér ihned zasáhl proti protiústavním krokům odstupující vlády, a zrušil protiústavní segregaci občanů České republiky.

A poslední poznámka k tématu – **pokud se mlčky toleruje bezprecedentní výrok ministryně o tom, že se prostřednictvím protiústavních právních předpisů bude znepříjemňovat život určité skupině občanů, pak je nutně stejně velkoryse přehlédnout, že prezident Zeman znepříjemňuje život nastupující vládě Ústavou tak, jak platí.** Tedy tak, jak její znění spoléhá i na zdravý rozum politiků a na zvyklosti. Nelze právo jedním dechem znásilňovat, a druhým vůči němu volat SOS. Když musí znepříjemňování života, v překladu protiústavní segregaci, vydržet občané, musí premiér vydržet nepříjemnost nejmenování jednoho ministra. Neuškodí si vyzkoušet pocit bezmoci. My ho prožíváme každý den. Může to přinést, že premiér bude lepším premiérem. Vlastní zkušenost onoho pocitu bezmoci je totiž nezastupitelná.

AUTOR: JANA ZWYRTEK HAMPLOVÁ